

UCHWAŁA NR XIX/131/09 RADY GMINY NOWY DWÓR

z dnia 28 sierpnia 2009 roku.

w sprawie przyjęcia Programu Aktywności Lokalnej dla Gminy Nowy Dwór na lata 2009 -2013

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz 1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220 Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1272, Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1056, Nr 116, poz. 1203, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 117, poz. 128, Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 52, poz. 420) oraz art. 110 ust.10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2008r. Nr 115 poz. 728, Nr 171 poz.1056, Nr 223 poz. 1458,z 2009r. Nr 9 poz. 33, Nr 69 poz. 590,Nr 92 poz. 753, Nr 220 poz. 1431) Rada Gminy Nowy Dwór uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Nowy Dwór na lata 2009 -2013 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Nowy Dwór.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem powzięcia.

Przewodniczący Rady

Dariusz Mozolewski

**Załącznik do uchwały Nr
XIX/131/09
Rady Gminy Nowy Dwór
z dnia 28 sierpnia 2009r.**

**PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ
DLA GMINY NOWY DWÓR
NA LATA 2009-2013**

Sierpień 2009r.

SPIS TREŚCI:

I. WPROWADZENIE

II. OPIS SYTUACJI PROBLEMOWEJ

III. CELE PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ

IV. ZASOBY GMINY DO UZYSKANIA ZAŁOŻONYCH CELÓW.

V. ODBIORCY PROGRAMU – GRUPY DOCELOWE

VI. SPOSÓB I METODY PRACY WYKORZYSTYWANE DO REALIZACJI PROGRAMU

VII. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ

VIII. PRZEWIDYWANE EFEKTY

IX. REALIZATORZY

X. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

XI. SPOSOBY MONITOROWANIA, EWALUACJI I OCENY

I. WPROWADZENIE

Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Nowy Dwór wskazuje na problemy związane z funkcjonowaniem społeczności lokalnych i grup społecznych oraz wyznacza kierunki działań w zakresie Aktywizacji Lokalnej mieszkańców terenu gminy Nowy Dwór, mające na celu poprawę sytuacji w tym zakresie, określa mechanizmy wzmacniające efektywność zmian jak również stworzenie warunków dla rozwoju instytucji społeczeństwa obywatelskiego, wzmacnianiu spójności społecznej i terytorialnej na rzecz zrównoważonego rozwoju społecznego.

Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Nowy Dwór jest odpowiedzią na cel, jaki został nakreślony w Strategii Lizbońskiej dotyczący spójności społecznej i realizujący się w kształtowaniu nowego aktywnego państwa socjalnego. W tym wymiarze „konieczne staje się, więc inwestowanie w kapitał ludzki oraz kapitał społeczny, czyli inwestowanie w ludzi i w budowanie związków między nimi, w ich wzajemne zaufanie i zaangażowanie w sprawy wspólnoty, a więc to, co jest na równi z kapitałem finansowym podstawą rozwoju lokalnego. Poczucie tożsamości, przynależności i zaangażowania na rzecz małej ojczyzny jest podstawą świadomego obywatelstwa.”

Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Nowy Dwór jest dokumentem inaugurującym proces programowych działań służących kształtowaniu warunków sprzyjających powstawaniu więzi społecznych na terenie gminy – a szerzej – kapitału społecznego w myśl, iż „Podstawą społeczeństwa obywatelskiego są jego obywatele, świadomi swych praw i obowiązków, zaangażowani w działania na rzecz dobra wspólnego, zdolni do osobistej odpowiedzialności za los swój i los wspólnoty na wszystkich poziomach życia społecznego.”

Dokument ten stanowi uzupełnienie „Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowy Dwór na lata 2008-2017”,

Przyjęte w Programie Aktywności Lokalnej koncepcje są zgodne z założeniami zawartymi w ogólnopolskich dokumentach strategicznych, takich jak m.in.:

- **STRATEGIĄ ROZWOJU KRAJU NA LATA 2007 - 2015**
- **NARODOWĄ STRATEGIĄ INTEGRACJI SPOŁECZNEJ DLA POLSKI**
- **STRATEGIĄ POLITYKI SPOŁECZNEJ NA LATA 2007 – 2013, MINISTERSTWO POLITYKI SPOŁECZNEJ**
- **NARODOWĄ STRATEGIĄ ROZWOJU NA LATA 2007 - 2013**
- **STRATEGIĄ WSPIERANIA ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO NA LATA 2007-2013, MINISTERSTWO PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ**
- **NARODOWĄ STRATEGIĄ SPÓJNOŚCI**
- **PROGRAMEM OPERACYJNYM KAPITAŁ LUDZKI NARODOWE STRATEGICZNE RAMY ODNIESIENIA 2007–2013**
- **STRATEGIĄ ROZWOJU WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO**

W dokumentach tych zakłada się realizację działań służących rozwojowi społeczno – gospodarczemu kraju, a co za tym idzie podniesienie poziomu i jakości życia obywateli. Ważnym elementem w tym zakresie jest budowanie zintegrowanych społeczności, w których każda osoba i rodzina będzie mogła realizować swoje plany i aspiracje życiowe, a w trudnych sytuacjach uzyskiwać niezbędną pomoc i wsparcie ze strony wspólnoty oraz działających w jej ramach instytucji i organizacji.

Konieczne jest zatem wspieranie samoorganizacji społeczności lokalnych oraz budowanie i wzmacnianie ich obywatelskiej świadomości. Podkreśla się znaczenie kapitału ludzkiego czyli zasobu wiedzy, umiejętności i potencjału, w który jest wyposażony każdy człowiek oraz społeczność jako całość. Dzięki temu podmioty te są zdolne nie tylko do pracy, ale także do wprowadzania zmian w otoczeniu, a także kreowania nowych rozwiązań.

Z kapitałem ludzkim ściśle związany jest **kapitał społeczny oznaczający zasoby umiejętności, informacji, kultury, wiedzy i kreatywności jednostek oraz więzki pomiędzy ludźmi i organizacjami**. Kapitał społeczny jest zatem sumą kapitałów jednostkowych, która powinna być wykorzystana i pomnażana przez wszelkie instytucje oraz jednostki samorządowe.

Kluczowym wyzwaniem jest **przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego**, które zgodnie z Narodową Strategią Integracji Społecznej oznacza **brak lub ograniczenie**

możliwości uczestnictwa, wpływania i korzystania z podstawowych instytucji publicznych i rynków, które powinny być dostępne dla wszystkich, a w szczególności dla osób ubogich. Są to między innymi: publiczna edukacja, pośrednictwo pracy, ochrona pracy, transport publiczny i publiczny sektor mieszkaniowy, administracja publiczna, sektor pozarządowy i organizacje polityczne, rynek pracy, rynek dóbr konsumenckich, rynek usług telekomunikacyjnych, bankowych, prywatna własność i przedsiębiorczość. **Wykluczenie społeczne najprościej mówiąc oznacza wyłączenie z życia społecznego.** Jest to zjawisko szczególnie niepokojące w naszym kraju, ponieważ ze względu na sytuację społeczno – ekonomiczną zagraża wielu osobom i grupom, w tym głównie osobom długotrwale bezrobotnym, matkom samotnie wychowującym dzieci, niepełnosprawnym, dzieciom i młodzieży zwłaszcza ze środowisk zaniedbanych wychowawczo oraz wychowujących się poza rodziną, przedstawicielom mniejszości narodowych i etnicznych, bezdomnym, uzależnionym, osobom opuszczającym zakłady karne.

Priorytetowe działania przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu, zgodnie z wymienionymi powyżej dokumentami, powinny być ukierunkowane na:

- ograniczanie obszarów skrajnego ubóstwa,
- rozbudowywanie świadczeń wspierających aktywność,
- promocje działań prospołecznych,
- wspieranie rozwoju różnych form aktywizacji zawodowej, zdrowotnej, edukacyjnej i społecznej mieszkańców, w tym w szczególności klientów pomocy społecznej,
- wspieranie lokalnych inicjatyw obywatelskich,
- upowszechnianie kształcenia ustawicznego,
- ułatwienie dostępu do poradnictwa i informacji,
- zwiększenie aktywności lokalnych instytucji i organizacji oraz podejmowanie przez nie współpracy na rzecz rozwiązywania lokalnych problemów (rozwój lokalnych partnerstw),
- wspieranie rozwoju podmiotów gospodarki społecznej.

„Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Nowy Dwór” jest niezbędnym dokumentem między innymi do realizacji projektów systemowych przez ośrodki pomocy społecznej w ramach Poddziałania (7.1.1) Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki - Priorytet VII - „Promocja integracji społecznej”.

Program ten przewiduje działania na rzecz aktywizacji społecznej i rozwiązywania problemów społeczności lokalnej w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji, istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności lokalnej.

Program skierowany jest do członków społeczności Gminy Nowy Dwór. W ramach Programu będą prowadzone działania aktywizacyjne adresowane do ludzi mieszkających na pewnej przestrzeni obejmującej obszar gminy oraz do poszczególnych grup społeczności (np.: pracujące, uczące się na terenie naszej gminy).

Na podstawie przyjętego Programu tworzone będą szczegółowe programy aktywności lokalnej stanowiące konieczne narzędzie wykorzystywane m. in. podczas realizacji projektów systemowych.

II. OPIS SYTUACJI PROBLEMOWEJ.

Gmina Nowy Dwór jest niewielką gminą wiejską zamieszkałą przez 3091 mieszkańców.

Polityka społeczna gminy, skupia swoje działania na zaspokajaniu potrzeb i rozwiązywaniu problemów społecznych jej mieszkańców. Priorytetowo kierowane są między innymi działania w kierunku dzieci, młodzieży, rodzin, osób niepełnosprawnych, rodziców samotnie wychowujących dzieci, osób starszych, gdyż te grupy szczególnie wymagają objęcia kompleksową opieką i pomocą.

Dotychczasowa praca socjalna w środowisku lokalnym, pozwoliła nam na prowadzenie wieloletniej obserwacji funkcjonowania rodzin dotkniętych czynnikami powodującymi wykluczenie społeczne. W oparciu o przeprowadzoną diagnozę problemów i potrzeb środowiska lokalnego oraz warunków życia i rozwoju rodzin z terenu gminy Nowy Dwór, stwierdzono, iż należy skierować działania do społeczności lokalnej, ukierunkowane na **przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu (profilaktyce); ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży w wieku 15-25 lat**, gdyż jest to grupa społeczności gminy, która wymaga w szczególności podjęcia kompleksowych działań na rzecz integracji, ze względu na złożoność i natężenie czynników powodujących; jej wykluczenie społeczne.

Należy pamiętać, że nawet najlepiej zorganizowana pomoc nie rozwiąże w pełni istniejących problemów oraz nie zapobiegnie wykluczeniu społecznemu. Konieczne jest bowiem zwiększenie aktywności osób wykluczonych i włączenie w proces naprawczy oraz zapewnienie ze strony społeczności, w której toczy się życie. Żaden człowiek nie żyje w odosobnieniu lecz funkcjonuje w różnych relacjach i uwarunkowaniach, a jego sytuacja jest uzależniona od wielu podmiotów funkcjonujących w bliższym i dalszym otoczeniu. Pracując

z osobą czy rodziną nie można ich oddzielić od środowiska, w którym żyją. W nim bowiem mogą tkwić korzenie problemu. Dobrze zorganizowana i aktywna społeczność lokalna to jeden z największych sojuszników w procesie rozwiązywania problemów. Może ona zareagować, gdy komuś dzieje się krzywda, może wesprzeć tych, którzy się znajdują w trudnej sytuacji. Dlatego właśnie konieczne jest podejmowanie zintegrowanych działań, których celem jest uaktywnienie nie tylko pojedynczych osób, ale także grup i społeczności lokalnych, które należy ożywić i pobudzić w nich poczucie odpowiedzialności za siebie i innych zwłaszcza najsłabszych. Pomocny w tym zakresie jest Program Aktywności Lokalnej, który zakłada wspólne działania lokalnych podmiotów na rzecz uaktywnienia i pobudzenia potencjału grup oraz społeczności lokalnych, a także włączenie ich w życie społeczne. Przedsięwzięcia w tym zakresie będą ukierunkowane na organizowanie społeczności lokalnych poprzez edukację społeczną, inicjowanie grup samopomocowych, zachęcanie mieszkańców do udziału w lokalnych inicjatywach, promowanie działań wolontarystycznych, udostępnianie informacji o dostępnych usługach, budowanie pozytywnych związków między członkami społeczności.

Program Aktywności Lokalnej zakłada wspólne działania lokalnych podmiotów na rzecz uaktywnienia i pobudzenia potencjału grup oraz społeczności lokalnych, a także włączanie ich w życie społeczne.

Przedsięwzięcia w tym zakresie będą ukierunkowane na organizowanie społeczności lokalnych poprzez edukację społeczną, inicjowanie grup samopomocowych, zachęcanie mieszkańców do udziału w lokalnych inicjatywach, promowanie działań wolontarystycznych, udostępnianie informacji o dostępnych usługach, budowanie pozytywnych związków między członkami społeczności.

Program ten ma na celu kształtowanie więzi społecznych na terenie gminy, kapitału społecznego w myśl, iż „Podstawą społeczeństwa obywatelskiego są jego obywatele, świadomi swoich praw i obowiązków, zaangażowani w działania na rzecz dobra wspólnego, zdolni do osobistej odpowiedzialności za swój los i los wspólnoty na wszystkich poziomach życia społecznego”.

Budowa zintegrowanego społeczeństwa pozwoli, aby każda osoba, rodzina mogła realizować swoje plany i aspiracje życiowe, a w trudnych sytuacjach mogła uzyskać pomoc i wsparcie ze strony wspólnoty oraz działających w jej ramach instytucji i organizacji.

Program Aktywności Lokalnej pozwala także na realizację zadania, które nakłada ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (art. 3 pkt 2), który mówi: „Zadaniem pomocy społecznej jest **zapobieganie sytuacjom**, o których mowa w art. 2 ust.1, **przez podejmowanie działań** zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich **integracji ze środowiskiem**”.

III. CELE PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ.

Cel główny:

Celem głównym Programu Aktywności Lokalnej jest aktywizacja społeczności lokalnej Gminy Nowy Dwór, w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym we wszystkich obszarach życia społecznego, w tym także rynku pracy oraz zwiększenie ich potencjału rozwojowego; poprzez aktywne formy integracji społecznej.

Cele szczegółowe:

1. zmniejszenie i zapobieganie obszarów wykluczenia społecznego,
2. stworzenie warunków do powstania inicjatyw i struktur funkcjonujących na rzecz społeczności lokalnej,
3. aktywna integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenia,
4. wypracowanie modelu działań środowiskowych opartych na współdziałaniu różnych instytucji i organizacji oraz mieszkańców,
5. poprawa jakości życia poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych,
6. prowadzenie działań o charakterze informacyjnym, edukacyjnym, aktywizującym i integracyjnym,
7. zwiększenie aktywności mieszkańców oraz ich świadomości obywatelskiej,
8. zwiększenie kompetencji społecznych i zawodowych w przypadku osób pozostających poza rynkiem pracy,
9. wsparcie i promowanie postaw prospołecznych.

Kierunki działań.

Cele programu realizowane będą poprzez podejmowanie następujących działań:

1. promowanie, wspieranie i realizowanie projektów aktywizujących i integrujących społeczność lokalną, - organizowanie spotkań integracyjnych dla mieszkańców Gminy Nowy Dwór, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży w wieku 15-25 lat,
2. promowanie i wspieranie projektów realizowanych w partnerstwie na rzecz rozwiązywania problemów lokalnych – podejmowanie działań kompleksowych w danym obszarze działania, przez podmioty działające w partnerstwie, ukierunkowane na osiągnięcie wspólnego celu; tworzenie i promowanie pracy w partnerstwie,
3. otwarcie instytucji samorządowych na współpracę z instytucjami pozarządowymi i lokalną społecznością – popularyzacja i promocja organizacji pozarządowych oraz stworzenie możliwości zaprezentowania ich zakresu i formy działania, społeczności lokalnej,
4. realizacja działań Aktywności Lokalnej ze szczególnym uwzględnieniem działań skierowanych do młodzieży w wieku 15 – 25 lat,
5. zmiana – poprawa funkcjonowania osób zagrożonych i wykluczonych w społeczeństwie,
6. aktywizację, integrację i wykorzystanie potencjału osób starszych w środowisku lokalnym - promocja działań wspierających więzi pokoleniowe,
7. promocję działań prospołecznych, dostęp do informacji o uprawnieniach oraz edukację – realizowanie działań informacyjnych umożliwiających wszystkim mieszkańcom gminy równy dostęp do zasobów niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania w społeczności,
8. poprawę dostępu do informacji publicznej – działania promujące dostęp i wykorzystanie nowoczesnych technologii teleinformacyjnych i telekomunikacyjnych wśród wszystkich członków społeczności lokalnej,
9. aktywizacja społeczności do samopomocy – wspieranie rozwoju wolontariatu, grup wsparcia, grup samopomocy oraz grup edukacyjnych,
10. promowanie zasad pomocniczości, partycypacji i postaw humanitarnych – stwarzanie warunków do promocji oraz organizacja kampanii charytatywnych i udzielania pomocy rzeczowej,
11. systematyczne badanie potrzeb mieszkańców,

12. inne wynikające z aktualnych potrzeb i zgodne z celami programu.

IV. ZASOBY GMINY DO UZYSKANIA ZAŁOŻONYCH CELÓW.

Działania z zakresu polityki społecznej na rzecz zaspokajania potrzeb i rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców Gminy Nowy Dwór, prowadzone są przez:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Dworze - podejmuje działania integrujące i aktywizujące skierowane nie tylko do indywidualnych osób, rodzin ale także do szerszych zbiorowości i społeczności lokalnych.
- Szkoły – Zespół Szkół w Nowym Dworze, Szkoła Podstawowa w Sieruciowcach, – prowadzą działania na wielu płaszczyznach; edukacyjne, wychowawcze, rozwojowe – rozwój fizyczny, intelektualny, kulturalne.
- Nowodworski Ośrodek Kultury – działa w obrębie kultury, tradycji, rozrywki, integrując różne grupy mieszkańców.
- W wielu miejscowościach działają Ochotnicze Straże Pożarne, posiadające własne obiekty, w których istnieje możliwość realizacji wielu przedsięwzięć.
- Dużą popularnością zwłaszcza wśród młodych mieszkańców gminy cieszy się: 4 Nowodworska Drużyna Harcerskiej Służby Granicznej, który jest inicjatorem różnego rodzaju działalności kulturalnej, edukacyjnej, integracyjnej.

V. ODBIORCY PROGRAMU – GRUPY DOCELOWE.

Program skierowany jest przede wszystkim do mieszkańców Gminy Nowy Dwór, w tym:

- 1) członków danej społeczności lokalnej – mieszkańcy gminy, sołectwa, osiedla, ulicy, sąsiedztwa, itp.
- 2) osób z konkretnego środowiska – członkowie grup zawodowych lub społecznych (pracujące, uczące się na terenie naszej gminy, itp.).
- 3) osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenia - czyli różnych grup społecznych, w świetle zdiagnozowanych potrzeb.
- 4) osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym – między innymi młodzieży w wieku 15 – 25 lat – oraz ich otoczenia.

VI. SPOSÓB I METODY PRACY WYKORZYSTYWANE DO REALIZACJI PROGRAMU.

W ramach programu przewiduje się zastosowanie między innymi:

- 1. ŚRODOWISKOWEJ PRACY SOCJALNEJ**
- 2. INSTRUMENTÓW AKTYWNEJ INTEGRACJI**
- 3. DZIAŁAŃ O CHARAKTERZE ŚRODOWISKOWYM**

1. Środowiskowej pracy socjalnej – działania realizowane przez pracownika socjalnego mające na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

2. Instrumentów aktywnej integracji – to szereg instrumentów aktywizacyjnych z zakresu aktywizacji zawodowej, edukacyjnej, zdrowotnej i społecznej, o której mowa w zasadach przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowych Centów Pomocy rodzinie oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 – 2013.

3. Działań o charakterze środowiskowym – to inicjatywy integrujące, obejmujące między innymi badania, opracowania, analizy, edukację społeczną i obywatelską, spotkania, konsultacje, debaty, organizowanie i inspirowanie do udziału mieszkańców w imprezach i spotkaniach w szczególności o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym i turystycznym.

Ze względu na specyfikę naszej gminy: wielość grup i społeczności oraz różnorodność występujących w nich problemów, **Program Aktywności Lokalnej będzie realizowany poprzez przygotowywane rokrocznie podprogramy aktywności lokalnej skierowane do konkretnych społeczności lub grup.**

VII. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ.

W ramach podprogramów PAL mogą być realizowane między innymi następujące działania:

1) Rozpoznanie środowiska lokalnego w formie „badania i działania”:

- badania, opracowywanie programów, ekspertyz, analiz, wydawnictw i konkursów związanych z przygotowaniem i realizacją programu /obserwacja, wywiady, analiza dokumentów zastanych;/ itp.

2) Rozwijanie komunikacji i integracji społecznej w środowisku:

- edukacja społeczna i obywatelska, w tym organizowanie spotkań, konsultacji, działań edukacyjnych i debat społecznych dla mieszkańców, itp.

- organizowanie spotkań z grupami docelowymi, w szczególności zagrożonych wykluczeniem społecznym; itp.

3) Promowanie pracy wolontarystycznej:

- wykorzystanie w realizacji działań pracy wolontariuszy oraz liderów lokalnych,

- organizacja i finansowanie usług wspierających animację lokalną, w tym animator lokalny, lider klubu integracji społecznej, lider grupy samopomocy, streetworker; itp.

4) Budowanie lokalnego partnerstwa;

- realizacja projektów w partnerstwie, itp.

5) Umożliwianie dostępu do informacji i konsultacji, poprzez promowanie istniejących punktów oraz tworzenie nowych dostosowanych do potrzeb mieszkańców;

6) Inicjowanie ruchów samopomocowych i obywatelskich;

7) Prowadzenie działań na rzecz integracji środowiska lokalnego;

8) Wspieranie lokalnych inicjatyw;

9) Organizowanie treningów kompetencji i umiejętności społecznych;

10) Organizowanie wsparcia indywidualnego i grupowego w zakresie wzrostu kompetencji życiowych i umiejętności zawodowych, umożliwiających wejście/ powrót do życia społecznego w tym uzyskanie pracy/ powrót na rynek pracy;

11) Organizowanie i inspirowanie udziału mieszkańców w imprezach i spotkaniach o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym i turystycznym.

VIII. PRZEWIDYWANE EFEKTY:

1) zdiagnozowanie potrzeb i problemów społeczności lokalnych oraz grup, w szczególności zagrożonych wykluczeniem społecznym,

- 2) integracja społeczności lokalnej i grup społecznych,
- 3) planowanie i realizowanie zadań w odpowiedzi na realne potrzeby mieszkańców,
- 4) skuteczniejsze i efektywniejsze wykorzystywanie istniejących zasobów,
- 5) stworzenie płaszczyzny zaangażowania mieszkańców w proces rozwiązywania indywidualnych i lokalnych problemów,
- 6) wzrost poczucia przynależności do danej społeczności i odpowiedzialności za procesy w niej zachodzące,
- 7) wzrost zaangażowania organizacji lokalnych w zakresie podejmowania działań środowiskowych,
- 8) powstanie lokalnych grup działania,
- 9) zintegrowanie lokalnych społeczności i grup społecznych,
- 10) realizacja projektów inicjowanych i współorganizowanych przez lokalne społeczności,
- 11) aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem i wykluczonych,
- 12) podwyższenie jakości działań środowiskowych w tym inicjowanie nowych form i metod pracy dostosowanych do potrzeb oraz możliwości grup i społeczności,
- 13) zmiana postaw społeczności lokalnych wobec osób i grup de faworyzowanych,
- 14) wzrost kompetencji i aktywności mieszkańców oraz poziomu ich zaangażowania w życie społeczne, w tym także aktywności na rynku pracy.

IX. REALIZATORZY.

Realizatorem zadań Programu Aktywności Lokalnej w szczególności jest:

1. Urząd Gminy w Nowym Dworze,
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Dworze,
3. Pozostałe jednostki organizacyjne i pomocnicze,
4. Organizacje pozarządowe i kościelne.

X. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU.

Realizacja zadań programu może być finansowana:

- ze środków własnych budżetu Gminy,
- ze środków pochodzących z budżetu państwa,
- ze środków funduszy strukturalnych – między innymi :Program Operacyjny Kapitał Ludzki – projekty systemowe dla ośrodków pomocy społecznej, inne projekty systemowe i konkursowe,
- środków własnych podmiotów zaangażowanych w działania w ramach poszczególnych podprogramów aktywności lokalnej,

- ze środków pochodzących od sponsorów (osób fizycznych i prawnych),
- środki z innych źródeł zewnętrznych.

XI MONITORING i EWALUACJA.

Monitoring i ewaluacja będą prowadzone na bieżąco przez realizatorów poszczególnych podprogramów aktywności lokalnej, które będą realizowane na rzecz konkretnych grup społecznych lub społeczności lokalnych.

Celem bieżącego monitoringu będzie obserwacja zmian ilościowych i jakościowych, jakie pojawiają się podczas realizacji działań. W przypadku stwierdzenia jakichkolwiek rozbieżności między założeniami a rezultatami na bieżąco będą dokonywane zmiany w przyjętych założeniach lub metodach pracy.

O projektach podejmowanych w ramach PAL realizatorzy będą informowali Wójta oraz Radę Gminy.

Ponadto corocznie będą przygotowywane sprawozdania z realizacji podprogramów realizowanych w ramach programu aktywności lokalnej, które zostaną przedstawione Wójtowi oraz Radzie Gminy.

Przewodniczący Rady
Dariusz Mozolewski

Opracowanie dokumentu:

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Dworze